

“शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पूर्यटन र पूर्वाधार
सुरक्षित र समृद्ध बुढीगंगा विकासको आधार”

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

नीति तथा कार्यक्रम

~~प्रभागित जारीएको~~
~~इनाम~~
बा.बा. नगर प्रमुख

बुढीगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कुलदेवमाण्डी, बाजुरा

फोन: ९८५८४८३९९१, ९८५८४८३९९३

ई-मेल: ito.budhigangamun7@gmail.com

आदरणीय नगर उपप्रमुखज्यू, अतिथिज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगरसभा सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, पत्रकारज्यूहरू, संघ संस्था प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मी लगायत सम्पूर्ण नगरवासी आमाबुवा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरू !

१. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको राज्यसंरचना अनुसार बुढीगंगा नगरपालिकाको दोषी नगरप्रमुखको हैसियतले दोषी पटक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित भएको छु । यस अवसरमा म नेपालको नागरिक सर्वोच्चता र लोकतन्त्रको स्थापना तथा मुलुकको समृद्धि र अग्रगमनका लागि भएका न्यायपूर्ण आन्दोलनहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात शहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु ।
२. प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभा निर्वाचन २०७९ बाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिज्यूहरूलाई हार्दिक बधाई तथा शुभकामना दिन चाहन्छु । प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा निर्वाचन २०७९ का दौरान छिमेकी त्रिवेणी नगरपालिकामा भएको दुखद घटनामा ज्यान गुमाउनु हुने स्व. चेतनदीप अयडी र सन्जिव अयडीको आत्माको चिर शान्तिको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु ।
३. नेपालको संविधानले कल्पना गरेको समाजवाद उन्मुख आर्थिक-सामाजिक प्रणाली र नेपाल सरकारले तय गरेको समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीको राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिका लागि बुढीगंगा नगरपालिकाले जंगिकार गरेको “शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि पर्यटन र पूर्वाधार; सुरक्षित र समृद्ध बुढीगंगा विकासको आधार” को दीर्घकालीन सोच पूरा गर्न प्रतिबद्ध रहेको कुरा दोहोराउन चाहन्छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू, उपस्थित महानुभावहरू,
अब म आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्रगति विवरण पेश गर्न चाहन्छु ।

४. आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा यस नगरपालिकाले तथ गरेका नीति, कार्यक्रम र बजेटमा उल्लेखित कार्यक्रमहरू मध्ये अधिकांश सम्पन्न भैसकेका छन् भने केही कामहरू सम्पन्न

का.बा. तार प्रभु

- हुने चरणमा छन् । केही नयाँ कामहरू सुरुवात भई चालु रहेका छन् । नगरपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न माध्यामिक शिक्षा परीक्षा (एसईई), नगरस्तरीय परीक्षाहरूको अनुगमन गरी परीक्षालाई मर्यादित बनाउन सुरु गरिएको छ । शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत ४ वटा विद्यालय भवनहरू निर्माण, २ वटा विद्यालयहरूलाई सूचना प्रविधिसँग जोडिएको छ भने एउटा विज्ञान प्रयोगशाला र एउटा पुस्तकालय स्थापना गरिएको छ । विद्यालय सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत विस्तृत कार्ययोजना निर्माण गरी सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापकसँग ३४ बैंडे करारनामा गरी लागु गरिएको छ । नगरपालिका स्तरीय रनिङ शिल्ड कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ भने त्रिशक्ति मा.वि. मा छात्रावास निर्माण कार्य सुरु गरिएको छ, साथै नगर खेलकुद विकास समिति गठन गरिएको छ । २२ वटा विद्यालय तथा ३ वटा आधारभूत स्वास्थ्य चौकीमा ई-हाजिरी जडान गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।
५. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि शिक्षक क्रियाकलाप हायरी, वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर, विद्यार्थी डायरी प्रकाशित गरी लागु गरिएको छ । साझा शिक्षा ई-पार्टीसँग समन्वय गरी त्रिशक्ति मा.वि., पशुपती मा.वि. र बजेडी आ.वि. मा २५ वटा कम्प्युटर सहयोग गरी ल्याब स्थापना गरिएको छ भने समुन्नत नेपालसँग शैक्षिक सुधारका लागि ४ वर्षे समझौता गरिएको छ । UNFPAको साभेदारीमा ४ मा.वि. मा जीवनोपयोगी सीपमा आधारित रूपान्तरण कक्षा संचालन गरिएको छ चौमासिक रूपमा प्रदान गर्ने गरिएको शिक्षक तलबलाई मासिक रूपमा प्रदान गर्ने गरिएको छ ।
६. नगरकार्यपालिकाले यस चालु आर्थिक वर्ष भित्र अत्यावश्यक ४१ वटा कार्यविधिहरू पारित गरी लागु गरिएको छ । विभिन्न निकायहरूमा यस नगरपालिकामा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक विषयहरूमा प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्तावहरू पेश गरिएका छन् । विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूसँग परियोजना कार्यान्वयनका लागि लिखित तथा सैद्धान्तिक सहमति गरिएको छ । नगरपालिकाको आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना, नगर क्षमता विकास योजना, कृषि रणनीति, नगर यातायात गुरुयोजना, नगर पार्श्वचित्र, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली चालु आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न हुने चरणमा छन् । नगरपालिकाको योजना निर्माणका लागि विभिन्न चरणहरूमा विज्ञ व्यक्तित्वहरू, गुजनैतिक दल, नागरिक समाज, शिक्षक, कर्मचारी, युवा, विद्यार्थीसँग छलफल तथा अन्तक्रिया गरिएको छ ।
७. स्वास्थ्य सेवाको दायरा फराकिलो पारी यस नगरपालिकामा आँखा उपचार केन्द्र, नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, विभिन्न स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिएका छन् । जटिल रोगहरू निदानको लागि बिरामीहरूलाई स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग गरिदै आएको छ भने बयालपाटा अस्पतालसँग सम्बन्ध विस्तारका लागि सहयोग गरिएको छ । ६ वटा बर्थिङ सेन्टरहरू सञ्चालनमा ल्याइएको छ । ५. शैयाको अस्पताल निर्माणको चरणमा छ भने ३

का.बा. नार प्रसाद

- वटा नगर स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू सन्चालन भएका छन् । विभिन्न १० वटा ठाउँहरूमा खानेपानी धारा मर्मत गरी हस्तान्तरण गरिएको छ ।
८. बुढीगंगा सीप विकास तथा प्रशिक्षण केन्द्रको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याई केन्द्रको भवन निर्माणको चरणमा रहेको छ । राष्ट्रिय स्तरको खेलमैदान निर्माण गर्ने लक्ष्य सहित वडा नं. ९ को बारमतोला, वडा नं. ६ को सैनचौर, वडा नं. ५ को भट्टेचौरमा खेलमैदान निर्माणाधीन रहेका छन् । युवाहरूलाई स्वरोजगार तालिम दिइएको छ । यसैगरी युवा पर्व, रामलिला पर्व, पुल्ता खेल, होरी पर्व, नरसिंगा बाजाको संरक्षणमा विशेष जोड दिइएको छ । बार्जुकोट दरबार संग्राहलय स्थापनातथा भुक्तोली चौरमा बहुउद्घेश्यीय पार्क सहितको पिकनिक स्पट निर्माणगर्नका लागि विभिन्न निकायमा पहल गरिएको छ ।
९. पुरानो गा.वि.स. भवनहरू जोड्ने सडकहरू कालोपत्रेका लागि बहुवर्षे टेण्डर भैसकेका छन् भने सडकहरू स्तरोन्नती गरिएका छन् । बल्दे-अम्कोट-द्वारी जोड्ने बैकल्पिक मार्गको द्रायाक खोलिएको छ । मुख्य सडकको भूतिकएको ठाउँहरूमा पक्की संरचना निर्माण गरिएका छन् । नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण भई हस्तान्तरणको चरणमा छ भने वडा नं. १, ३ र ५ का नयाँ भवनहरू हस्तान्तरण भई कार्यालय सन्चालन भैरहेका छन् । वडा नं. ७ बाहेकका अरू वडा कार्यालयहरूको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ । रु. १० लाख भन्दा माथिका योजनाहरू ठेका र विद्युतीय बोलपत्र आहान गरी सम्पन्न गर्ने गरिएका छन् । रिठा बजार, बेतालमाण्डौ, तौंप्रीसेरा र बल्देमा प्रतिक्षालय सहितका शौचालय निर्माण गरिएका छन् ।
१०. कृषकहरूलाई नियमित मल, बिउंबिजन, साना सिंचाइ सामाग्रीहरू अनुदान दिने गरिएको छ । एक घर, एक करेसाबारी नीति अनुसार मौसमी तथा बेमौसमीबिउंबिजन वितरण र उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार प्रदान गर्ने गरिएको छ । पशु सम्बन्धी औषधोपचार तथा परामर्श सेवाहरू निःशुल्क उपलब्ध गरिएका छन् । ब्रमतोला र बाहुबिसमा कृषि तथा पशु सेवा केन्द्रहरू विस्तार गरिएका छन् । सबै नगरबासीहरूमा ईन्टरनेट पुर्याउने उद्देश्यले नगरपालिका केन्द्र, वडा नं. ४, ५ र ६ मा गुणस्तरीय फाइबर नेट पुर्याउने काम सम्पन्न भएको छ ।
११. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत १०० दिनको न्यूनतम रोजगारी कार्यक्रम सँग नगरप्रमुख रोजगार कार्यक्रमलाई लागत साझेदारीमा जोडी रोजगारी सिर्जना गर्ने गरिएको छ । सहभागितामुलक विकास प्रणाली अनुरूप समुदायको विकासमा लाभग्राही र उपभोक्ता समितिलाई परिचालन गर्ने दायरा बढाइएको छ ।
१२. लैंगिक सशक्तिकरणतथा लैंगिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्यका कार्यक्रमहरूनियमित सञ्चालन गरिएका छन् । महिला, विपन्न तथा पछाडि पारिएका वर्गहरूलाई सशक्तिकरण गर्ने उद्देश्य अनुरूप उम्मम विकासका क्रियाकलापहरू अचार

का.बा. तार प्रमुख

कार्यक्रम संचयन विभाग
कार्यक्रम संचयन विभाग
कार्यक्रम संचयन विभाग

उत्पादन तालिम, सिलाई-कटाई तालिम, जोडी संवाद कार्यक्रम, परिवारसंवाद कार्यक्रम, धार्मिक अगुवाहरु संगको छलफल कार्यक्रम, सासु-बुहारी अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएका छन् । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमहरूलाई ब्रान्चलेस ब्याङ्किङ (BLB) सेवा मार्फत सेवाग्राहीको घरदैलोमा पुर्याइपछि को छ । पञ्जीकरण सेवालाई छिटोछारितो बनाई बडा कार्यालय मार्फत नै विद्युतीय दर्ता प्रणाली मार्फत सेवा दिने गरिएकोछ । नगरपालिकाले सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको सुरुवात गरेको छ । लागु औषध दुर्व्यशानी नियन्त्रणका लागि सचेतना अभियानहरू सञ्चालन गरिएका छन् । सबै बडाहरूलाई पूर्ण खोप सुनिश्चित घोषणा गरिएको छ ।

१३. न्यायिक समितिबाट हुने न्याय निरूपणको कार्यलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक कानूनी किताबहरूको खरिद र संग्रह गर्ने, उजुरी दर्ता गर्ने प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्न विभिन्न जनचेतनामुलक टेम्प्लेटहरू छपाई तथा १० वटै बडाहरूमा मेलमिलाप कर्ताहरू छनौट गरी तालिम सम्पन्न गरिएको छ भने सबै बडाहरूमा मेलमिलाप केन्द्रहरू गठन गरिएका छन् ।

१४. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सरल, मितव्ययी र प्रभावकारी बनाउन र कार्यरत कर्मचारीहरूलाई उत्प्रेरणा सहितको व्यावसायिकता हासिल गराउने उद्देश्यले कार्यविवरण सहितको कार्य सम्पादन करार गराई काममा लगाउने गरिएको छ । जसले गर्दा शाखाहरूबाट सम्पादन गर्नु पर्ने कामहरू समयसीमा भित्र लागत परिमाण र गुणस्तरमा सम्पन्न हुने गरेका छन् । विभिन्न पदमा रिक्त दरबन्दी अनुसारका कर्मचारीहरू पदपूर्तीका लागि प्रदेश लोकसेवा आयोगमा माग गरी पठाइएको छ ।

१५. नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नेपाल सरकार र सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले जारी गरेको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, पन्थो आवधिक योजनार दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई आधार मानी यस नगरपालिकामा रहेका विज्ञ व्यक्तित्वहरू, राजनीतिक कर्मीहरू, युवा विद्यार्थीहरू, विभिन्न पेशा र ओहोदामा रहेका व्यक्तित्वहरूको सुझाव तथा यस नगरपालिकाले कार्यान्वयन गरेको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति, कार्यक्रम र बजेटको अनुभवका आधारमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्ने अनुमति चाहन्छ ।

१६. नीति, कार्यक्रम तथा योजनामा आधारित बजेट प्रणालीको विकास गर्न निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको पहिलो पञ्चवर्षीय नगर आवधिक योजनाले परिलक्षित गरे बमोजिम प्राथमिकता प्राप्त योजना र कार्यक्रमहरू छनौट गरी बजेट विनियोजन गरिनेछ । बजेट तर्जुमालाई मध्यमकालीन खर्च संरचनासँग आबद्ध गरी लैंगिक उत्तरदायी बजेट प्रणालीलाई मुख्य शर्तको रूपमा अनुसरण गरिनेछ । हस्तान्तरित आयोजना बैंकलाई कार्यान्वयनमा न्याई घोषित नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

झ.वा. तार प्रमुख
झ.वा. तार प्रमुख

१७. समृद्ध नगर निर्माणका लागि नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत पहिचान गरी आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गर्न नगरपालिकाको आर्थिक ऐन समायानुकूल परिमार्जन गरिनेछ । व्यवसायिक कर, घरबहाल कर, सम्पत्ति कर अनिवार्य संकलन गरिनेछ । खाली तथा सरकारी जग्गामा बनेका निजी संरचनाहरूको करको दरलाई एकीकृत गरी राजश्व संकलन गरिनेछ । खुद्रा तथा होलसेल पसल, घरेलु उद्योग, होटेल, मंदिरा पसल, निर्माण व्यवसाय, औषधि पसल आदिलाई अनिवार्य करको दायरामा ल्याइनेछ । सामुदायिक वनबाट हुने आम्दानीको कर प्रचलित कानून अनुसार संकलन गरिनेछ । नगरपालिका भित्र चल्ने गाडी, जीप तथा अन्य सवारी साधनहरूको रुट परमिट अनिवार्य गरी राजश्व संकलन गरिनेछ ।

१८. नेपालको संविधान, प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधिहरू, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ र अन्य कानूनहरूले प्रत्यायोजन गरिएका अधिकारहरूको कार्यान्वयनका लागि यस नगरपालिकाले निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यक ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधिहरू लगायतका कानूनहरू प्राथमिकताका साथ तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।

आदरणीय उपस्थित माहानुभावहरू, सभाका सदस्यहरू,
अब म विषयगत क्षेत्रको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु

।

शैक्षिक क्षेत्रको विकासः सर्वाङ्गीण विकासको मुल आधार

१९. समृद्ध बुढीगंगा, रोजगारमुलक प्राविधिक शिक्षाका निम्ति यस नगरपालिकामा स्नातक तहसम्मको कृषि, पशुपालन र वन लगायतका प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी एकीकृत प्राविधिक शैक्षिक केन्द्र(Integrated Technical Centre) स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ । सिभिल इन्जिनियरिङ अध्यापनका लागि प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषदमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२०. गुणस्तरीय प्रारम्भिक बालशिक्षामा समतामूलक पहुँच स्थापित गर्न सञ्चालित पुलमा रहेका बालशिक्षा कार्यक्रम (ECD) को पुनर्मिलान गरिनेछ । प्रारम्भिक बालशिक्षाका सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको मनोबललाई उच्च राख्न न्यूनतम पारिश्रमिक सुनिश्चित गर्न नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ । विद्यालय क्षेत्र शान्तिक्षेत्र भएकाले सबै प्रकारका बन्द, हड्डाल र आन्दोलन जस्ता कार्यक्रमहरू पूर्णतः निषेध गरिनेछ ।

का.बा. तार प्रमुख

२१. पढ्दै कमाउँदै, कमाउँदै पढ्दै कार्यक्रमका लागि कृषि तथा पशुपालनमा प्रिडिप्लोमा तह अध्ययन गरेका विद्यार्थीहरूलाई व्यवसायिक योजनामा आधारित अनुदान प्रदान गरिनेछ । विद्यार्थीहरूमा सिकाइ आदान-प्रदानका लागि आफ्नो क्षेत्रमा विशेष सफलता प्राप्त गरेका व्यक्तित्वहरूबाट बेलाबेलामा उत्प्रेरणा कक्षा (गेट लेक्चर) लिने व्यवस्था मिलाइनेछ, गेट लेक्चरलाई अन्तरविद्यालय शिक्षक शिक्षणका रूपमा पनि लागु गरिनेछ । आवश्यकताका आधारमा शैक्षिक अध्ययन भ्रमण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । एक घर एक स्काउट अभियान थालनि गरि स्काउटिङ मार्फत युवाहरूलाई दुर्बेशनी तथा कुलत विरुद्ध लड्ने प्रेरणा जागृत गर्न विद्यालयमा स्काउट युनिट संचालन गर्ने, स्काउट मास्टरलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२२. माध्यामिक तह अध्यापन गराइने पशुपति मा.वि.मा छात्रावास निर्माणका लागि विशेष पहल गरिनेछ । पशुपति मा.वि.र त्रिशक्ति मा.वि.लाई नमूना विद्यालयको रूपमा स्तरोन्नती गर्न विशेष पहल गरिनेछ । भानोदय नमूना माध्यामिक विद्यालयलाई स्मार्ट विद्यालय बनाई प्रविधिको माध्यमबाट पठनपाठन हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक बौद्धिक विकासमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले योग, ध्यान र स्काउटिङका अतिरिक्त कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

२३. प्रत्येक विद्यालयहरूमा विषय शिक्षकहरूको दैनिक पाठ्योजना र मासिक रिपोर्टकार्ड तथा शिक्षक डायरी अभिलेखीकरण अनिवार्य गरिनेछ भने विद्यार्थीहरूका लागि गृहकार्य डायरी अनिवार्य गरिनेछ । विद्यालय सिकाइ उपलब्धि वृद्धिका लागि नगरपालिकाले प्रधानाध्यापकसँग र प्रधानाध्यापकले विषय शिक्षकसँग गरिएको कार्यसम्पादन करार सम्झौता मूल्यांकन गरी उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयको सुधार, बुढीगांगा सरकारको कार्यभार भन्ने नागरिका साथ शैक्षिक सुधार र गुणस्तर कायम गर्न नगर प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२४. कक्षा ८ देखि कम्प्युटर शिक्षा अनिवार्य गरिनेछ । प्राविधिक धारका विद्यालयहरूमा गुणस्तरयुक्त प्रयोगशालाहरू अनिवार्य गरिनेछ । अधिकांश विद्यालयहरूमा अनिवार्य ई-हाजिरीको व्यवस्था गरिसकिएको छ, बाँकी रहेका सबै विद्यालयहरूमा अनिवार्य ई-हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ । विद्यालय क्षेत्रमा आवश्यकताका आधारमा सिसीटिभी ज़हान गर्न पहल गरिनेछ । शिक्षण सिकाइमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिई नवप्रवर्तनलाई अंगिकार गर्न विद्यालयहरूको आवश्यकतामा आधारित रही । ICT सामाग्री तथा शिक्षकहरूलाई सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

का.बा. तार प्रभु

२५. आजको खेलाडी, भोलिको राष्ट्रिय गहना भन्ने उद्देश्यका साथ विद्यालय स्तरमा विभिन्न खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नगरस्तरमा घुम्ती खेलकुद प्रशिक्षकको व्यवस्थापन गरी प्रशिक्षण गराइनेछ । स्थानीय लोक संस्कृति तथा सांगीतिक क्षेत्रको उजागर गरी विद्यार्थीहरूको प्रतिभा प्ररक्षितका लागि नगरस्तरमा संगीत तथा चृत्म प्रशिक्षणका लागि घुम्तीसंगीत प्रशिक्षकको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२६. बालबालिकाको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि प्रत्येक विद्यालयमा त्रैमासिक रूपमा शिक्षक-विद्यार्थी-अभिभावक छलफल कार्यक्रम राखिनेछ । नगरपालिका स्तरमा शिक्षक-विद्यार्थी-अभिभावक सम्मिलित शैक्षिक सम्मेलनको आयोजना गरिनेछ । शैक्षिक सम्मेलनका उपलब्धिहरूलाई संस्थागत गरी कार्ययोजना निर्माण र कार्यान्वयन गरिनेछ । नगरसभाका सदस्यहरू, नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू तथा सार्वजनिक सेवामा कार्यरत राष्ट्र सेवकका सन्तानलाई सामुदायिक विद्यालयमा भर्न गर्ने नीति अदलाल्यन गरिनेछ ।
२७. शिक्षामा सबैको पहुँच कार्यक्रम अन्तर्गत महिला, दलित, जेहेन्दार र कमजोर आर्थिक स्थिति भएका विद्यार्थीहरूलाई उच्च तथा प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ । अनाथ, दुहुरा र असहाय बालबालिकाको माध्यामिक तहसम्मको सम्पूर्ण खर्च नगरपालिकाले व्यहोर्ने गरी बेसाहाराका लागि नगरपालिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२८. विद्यार्थीहरूको अंग्रेजी, गणित र निजान विषयको सिकाइ उपलब्धि ढूँढिका लागि विद्यालयहरूमा शिक्षण सहायता कक्षाहरू सञ्चालनका लागि विशेष पहल गरिनेछ । माध्यामिक तह उत्तीर्ण गरेका जनशक्तिहरूलाई सरकारी सेवामा प्रवेश गराउने उद्देश्यका साथ नगरस्तरमा निःशुल्क लोकसेवाका कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२९. विद्यालयहरूमा जोखिम रहित पूर्वाधारहरूको विकास गरिनेछ । विद्यालयहरूको संरचना बालमैत्री, छात्रामैत्री, अपांगमैत्री, मर्यादित महिनावरीमैत्री तथा वातावारणमैत्री अवधारणा अनुसार निर्माण गरिनेछ । विद्यालयहरूको विपद प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी विद्यार्थीहरूका लागि जलवायु अनुकूलन र विपद प्रतिकार्यका अतिरिक्त कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३०. पढ्ने इच्छाही, नगरको शिक्षा भन्ने नाराका साथ आर्थिक अभावमा उच्च शिक्षा अध्ययन गर्नबाट बन्चित विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक प्रमाणपत्र धितो राखी नगरपालिका शैक्षिक विकास कोषबाट सहुलियत कर्जा प्रदान गरिनेछ, जसको साँवा-ब्याज बापतको रकम अध्ययन सकिएपछि किस्ताबन्दीमा तिर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । यसै कार्यक्रम अन्तर्गत मेडिकल विषयमा उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने गरिब तथा जेहेन्दार

द्र. ब. क. थापा
मान्यता प्राप्त

विद्यार्थीलाई एमबिबिएस अध्ययनका लागि करारनामा सहित नगर प्रमुख छात्रवृति अन्तर्गत आवश्यक सहयोग गरिनेछ, निज विद्यार्थीलाई नगरपालिकाले तोकिएको क्षेत्रमा तोकिएको समयावधिका लागि सेवा करारमा लिन सक्नेछ ।

३१. फरक कामता भएका चालातिकाहरूलाई शिक्षा प्रदान गर्दै आएका विद्यालयहरूलाई विशेष अनुदान प्रदान गरी प्रोत्साहित गरिनेछ । विद्यालयहरूमा चलिरहेको दिवा खाजा कार्यक्रममा देखिएका सबालहरूलाई सम्बोधन गर्दै दिवा खाजाको गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ, दिवा खाजामा जङ्ग फुड पूर्णतया बन्देज गरिनेछ ।
३२. बडा शिक्षक समितिको प्रभावकारी परिचालन एवम् विषयविज्ञ मार्फत कक्षा शिक्षणमा आधारित अनुगमन प्रणालीको विकास गरी अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । जनसंख्याको बनोट र भौगोलिक अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै विद्यार्थी संख्या न्यून भएका र नजिकको दूरीमा रहेका विद्यालयहरूलाई समायोजन एवम् एकीकरण गरी कक्षा थपघट गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनुका साथै जहाँ विद्यार्थी त्यहाँ शिक्षक अभियान स्वरूप शिक्षक दरबन्दी मिलान कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ भने आवश्यकता भन्दा कम दरबन्दी भएका प्रस्तावित मा.वि. हरूमा नगर शिक्षकको व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । चालु आ.व. मा विद्यालय समायोजन तथा कक्षा घटाइएका विद्यालयहरूमा प्रोत्साहन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३३. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि पूर्वाधारको विकास र तिनीहरूको समुचित उपयोगमा जोड दिइनेछ । यसका लागि विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान, नगर नमूना विद्यालय विकास लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुका साथै नगर नमूना विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन सहायता गरिनेछ ।
३४. नगरभित्र सञ्चालित सामुदायिक सिकाई केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्दै साक्षरता शिक्षा, अभिभावक शिक्षा तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै कुनै एक सामुदायिक सिकाई केन्द्रलाई सुविधा सम्पन्न सामुदायिक पुस्तकालय र सामुदायिक सूचना केन्द्रको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । प्रत्येक बडामा एक/एक बटा ट्युशन सेन्टरहरू स्थापना गरिनेछ ।
३५. विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य स्थिति पहिचान गर्न वार्षिक रूपमा एकपटक विद्यालयमै स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था मिलाइनुका साथै विद्यालयमा स्वास्थ्य विषयमा स्वास्थ्यकर्मी मार्फत सासाहिक रूपमा नमूना कक्षा सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालयहरूमा मर्यादित महिनावारी कक्ष व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३६. विद्यार्थीहरूको सिकाई उपलब्धी सुधार गर्न न्यूनतम ग्रेड हासिल गर्न नसक्ने अवस्थाका विद्यार्थीलाई विदाको दिन सासाहिक परीक्षा सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था

का.बा. सार प्रमुख

मिलाइनेछ । परीक्षा प्रणालीलाई सुधारे गर्न स्तरीय प्रश्नपत्र निर्माण Item Analysis सम्बन्धि कार्यशाला सञ्चालन गरिनेछ । स्थानीय पाठ्यक्रममा आवश्यक परिमार्जन गरी पठनपाठनलाई व्यवस्थित गर्न लेखन तथा छापाई गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

कृषि, पशुपालन तथा सहकारी: आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर बन्न भरौ भकारो

३७. दिगो आर्थिक विकासको मुख्य मेरुदण्डको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, विविधीकरण र यान्त्रिकीकरण गर्दै स्थानीय अर्थतन्त्रलाई मजबुत र चलायमान बनाउन तथा नागरिकको जीवनस्तरमा वानिक्षित परिवर्तन ल्याउनका लागि दीर्घकालीन लक्ष्य सहित संगठित प्रयास गरिनेछ । दिगो एकीकृत कृषि प्रणालीको अवधारणा अनुरूप एक घर, एक करेसाबारी अनिवार्य गरिनेछ । टोलटोलमा कृषि ज्ञान सञ्चार कार्यक्रम, नियमित कृषि पाठशाला (Farmer Field School), एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (Integrated Pest Management) जस्ता वैज्ञानिक कृषि प्रणाली कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । कृषकलाई उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३८. बुढिगांगा नगरपालिकालाई तरकारी खेती र फलफूल खेतीमा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि विशेष अनुदान कार्ययोजना निर्माण गरी कृषि पेशालाई आयआजेनको प्रमुख श्रोत बनाएका लगानशील कृषकहरूलाई अनुदान प्रदान गरिनेछ । युवा उघमीहरूलाई व्यवसायिक योजनाका आधारमा कृषि उघम सञ्चालन गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ । यस नगरपालिकामा बाह्य कृषिजन्य उत्पादन भित्र्याउने व्यवसायीहरूलाई अतिरिक्त कर लगाइनेछ भने बाह्य तरकारीजन्य उत्पादनको आयात प्रतिस्थापन गर्न आन्तरिक उत्पादनमा जोड दिइनेछ । कृषि उपजको आन्तरिक खपत पर्याप्त गर्न सकिने अवस्थामा बाह्य उत्पादन भित्रिन रोक लगाइनेछ ।

३९. कृषि सहकारी क्षेत्रमा लगानी गरी बडामा सहकारी, घर-घरमा भकारी भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन कृषि क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गरिनेछ । सामुहिक तथा करार खेतीलाई प्रोत्साहन गर्दै उत्पादित वस्तुको बजारीकरण गरिनेछ । निश्चित मापदण्डका आधारणा त्रैकिएको परिणाममा उत्पादन यस्तै किसानको कृषि उपज खातको राशीन्दै नगरपालिकाले लिनेछ । बिक्री हुन नसकेको कृषि उपजमा स्थानीय सरकारले न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकी खरिद गर्ने मापदण्ड तयार गर्नेछ ।

४०. रैथाने बाली संरक्षणका लागि उत्पादनमा जोड दिइनेछ । रैथाने बालीको बजारीकरणका लागि विभिन्न क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरिनेछ । जडन, मार्सी, कोइलीजाडो जातका धानहरूको उत्पादन गरी बजारीकरण र ब्राण्डिङ गरिनेछ । नगरपालिकाको बेतालमाण्डौ, फालासैन र तौप्रीसेरामा कृषि उपज संकलन केन्द्रहरू स्थापना गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

कृषि, पशुपालन तथा सहकारी
कार्यालय
कालीन तारा प्रमुख

४१. यस नगरपालिकालाई कुखुराजन्यमासुमा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि साविकका गा.वि.स. हरुमा १/१ वटा पोल्ट्री फर्महरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ । एकीकृत व्यवसायिक कृषि फर्म सञ्चालन गर्न चाहने युवा कृषकहरूलाई विशेष अनुदानका लागि पहल गरिनेछ । उन्नत नक्षका जातहरूको प्रबर्द्धन गरी उत्पादन वृद्धिमा जोड्द दिइनेछ । भेटेरिनरी अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययन गरी अस्पताल स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । कृषि तथा पशु बीमा सेवालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४२. कृषक पेन्सन कार्यक्रमलाई पुनरावलोकन गरी परिस्कृत गरिनेछ । कृषकहरूलाई उनीहरूको व्यवसायिक योजनामा आधारित सहुलियत दरमा कृषि कर्जा उपलब्ध गराइनेछ । कृषि उपजका लागि घुम्ती कोष परिचालन गरिनेछ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट कृषकहरूलाई न्यूनतम प्रतिशत ब्याजदरमा सहुलियत कृषि कर्जा उपलब्ध गराउने व्यवस्थाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । यसमा हुन आउने ब्याजको आधा रकम नगरपालिकाले अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४३. नगरपालिकाका सबै कृषकहरूको पहुँचमा हुने गरी एक शीतगृह, भण्डारण र वितरण केन्द्र स्थापना गरी किसानको उत्पादनलाई बजारीकरण गरिनेछ । एक टोल एक उत्पादन, एक बडा एक विशेष उत्पादन नीतिमार्फत आत्मनिर्भर स्थानीय अर्थतन्त्रको निर्माण गरिनेछ । विभिन्न बाली वस्तुहरूको पकेट क्षेत्र निर्माण गरी एक बडा दुई वटा कृषि व्यवसायिक फर्म कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४४. ढाँद्गो जमिनमा फलाहारी खेती, अर्तैची तथा चेरारजन्य खेती गर्न अभियोगित गरिनेछ । सामुदायिक वन, कबुलयती वन, सडक किनार, खोल्सा खाल्सीहरूमा डालेघाँस तथा भुईघाँसको खेती गरी कृषकहरूलाई पशुपालन व्यवसायतिर आकर्षित गरिनेछ । बहुत कागती जोन निर्माणका लागि १ लाख कागतीजन्य बिरुवाहरू वितरण गरिनेछ, कम्तिमा २००० बिरुवा हुकाई व्यवसाय गर्न चाहने कृषकहरूलाई आवश्यक अनुदान खर्च तथा निश्चित अवधिका लागि जग्गा भाडा अनुदान सहुलियत उपलब्ध गरिनेछ । बगर क्षेत्रमा तरबुजा खेती, उष्ण क्षेत्रमा लिची खेती प्रबर्द्धन गरी कृषकहरूलाई व्यवसायिकता तर्फ आकर्षित गरिनेछ ।
४५. दुग्ध तथा डेरी उद्योग स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । उन्नत जातका बाखा, भैंसी तथा गाईपालक कृषकहरूलाई प्रोत्साहन दिइनेछ । कृषि तथा पशु सेवा विस्तारका लागि घरमै प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले एक बडा दुई प्राविधिक (One Ward Two Technician- OWTT) को व्यवस्था गरी परिचालन गरिनेछ । सबै क्षेत्रको माटो परिक्षण गरी उत्पादन ब्लकहरू तोकिनेछ ।

दूल तातो प्रसुद
का.वा. तातो प्रसुद

४६. कृषि पेशालाई मर्यादित र सम्मानित बनाउनका निम्ति वर्षमा एकजना उत्कृष्ट कृषकलाई नगरप्रमुख कृषि पुरस्कारबाट सम्मानित गरी निजको सफलताको कथा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चार माध्यममा प्रशारण गरिनेछ ।

४७. कृषियोग्य जमिनमा कन्किट संरचनाहरु निर्माणमा निरुत्साहित गरिनेछ । नगरपालिकाको भवन निर्माण आचारसंहिता निर्माण गर्दा खेतीयोग्य ठाउँमा कन्किट संरचनाहरु निर्माण गर्न नपाइने प्रावधान राखिनेछ । सिंचाई सुविधा बाहै महिना उपलब्ध गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । साना किसानहरूका लागि निःशुल्क कृषि हाते औजारहरू, वाटरपम्प वितरण गरिनेछ । कृषि उपजहरूको संकलन तथा बजारीकरणमा सहजीकरणका लागि सहुलियत दरमा ढुवानी गर्न कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४८. रासायानिक मल तथा बिउँविजनहरू समयमा नै उपलब्ध गराइनेछ । अगानिक कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । गोठेमल तथा भकारे सुधार कार्यक्रम मार्फत जैविक मल प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जैविक मलको व्यवसाय गर्न चाहने किसानलाई अनुदान तथा निःशुल्क प्राविधिक सहयोग गरिनेछ । नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहने गरी फालासैनमा सुपथ मूल्यको कृषि तथा पशु सेवा पसल सञ्चालन गरिनेछ ।

४९. छरिएर रहेका सुक्ष्म पूँजीलाई एकीकृत गरी उघमशिलता, स्वरोजगार र सामाजिक परिचालन गर्ने विषयमा सहकारी क्षेत्रको उल्लेखनीय योगदान रहेकाले उक्त क्षेत्रको सबलीकरण गरी नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । नगरभित्र रहेका सहकारीहरूलाई मर्ज गरिनेछ भने नाम मात्रका सहकारीहरू खारेज गरिनेछ, सबै सहकारीहरूमा कोपेमिस (COPOMIS) सफ्टवेयर अनिवार्य रूपमा लागु गरिनेछ । कम्तिमा ५ जना भन्दा बढीलाई रोजगारी उपलब्ध गराउने गरी व्यवसाय सञ्चालन गर्ने सहकारीलाई विशेष सहुलियत प्रदान गरिनेछ । वित्तीय साक्षरता र ज्ञान वृद्धिका लागि सहकारी संस्थाहरूलाई आधारभूत तथा विशेष तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

५०. नगरपालिकाको भू-उपयोग नीति निर्माण गरी कृषि क्षेत्र, बजार क्षेत्र, आवास क्षेत्र, वन क्षेत्र, वाटरसेड क्षेत्र छुट्याई भू-उपयोग योजना (Land Use Plan) निर्माण गरिनेछ ।

स्वास्थ्य, सरसफाई तथा खानेपानी: स्वस्थ बनौ, सुधारौ आनीबानी

५१. बुढीगंगा नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता नीति तथा गुरुयोजना निर्माण गरी पाँच वर्षको कार्यकालमा एक घर, एक धारा अभियान सञ्चालन गरी नगरक्षेत्र भित्रका सबै जनताहरूलाई सुरक्षित र स्वच्छ खानेपानीको पहुँचमा पुर्याइनेछ । साविकका गा.वि.स. हरूमा बृहत् खानेपानी योजना सञ्चालन गरिनेछ ।

५२. खानेपानीको मुहान नभएका ठाउँहरूमा लिफिटड प्रविधिबाट एकीकृत खानेपानी र सिंचाई सुविधाका लागि भडरहेका प्रयासहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ । खानेपानीको

क्षात्र तार प्रमुख

व्यवसायिक उत्पादन गर्ने व्यक्ति तथा फर्महरूलाई प्रोत्साहन दिइनेछ । बुढीगंगा नदीबाट पानी लिपिटड गरी वडा नं. २ र इमा पहिलो चरणमा खानेपानी तथा सिंचाइका योजना निर्माणमा विशेष पहल गरिनेछ ।

५.३. नगरपालिका भरीका बजार क्षेत्र, टोलहरूमा कुहिने र नकुहिने फोहोर संकलनका लागि डस्टबिनहरू व्यवस्थापन गरी फोहोर बिसर्जन गर्न वातावरणीय अध्ययन गरी बार्जुगाडमा डम्पिङ साइटको निर्माण सुचारू गरिनेछ । फालासैनबजार क्षेत्रमा सार्वजनिक खानेपानी धारा र शौचालय निर्माण तथा रिठा, बेतालमाण्डौ, बाम्का र तौंप्रीसेरामा सार्वजनिक खानेपानी धारा निर्माण गरी बजार व्यवस्थापन समितिसँग व्यवस्थापन समझौता गरिनेछ ।

५.४. नगरपालिकाको वडा नं. ५ मा बन्दै गरेको १५ सैयाको अस्पताल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ! गम्भीर प्रकृतिका बिगुमीहरूका लागि विशेषज्ञ चिकित्सकहरू जिकाइ स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछन् । हाल सञ्चालनमा रहेका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू र बर्थिङ सेन्टरको स्तरोन्नती गरिनेछ । निर्माणाधीन आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरूलाई यसै आर्थिक वर्षभित्र सञ्चालनमा ल्याई आवश्यक जनशक्ति र आवश्यक उपकरणहरूको व्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ ।

५.५. गर्भवती तथा सुत्केरी सेवाका लागि २४ सै घण्टा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ । नेपाल सरकारको समन्वयमा समयमै उपचार नपाउँदा अल्पायुमै हुने मृत्युको क्रम रोकन एंयर एम्बुलेन्स सेवाका लागि फिल्डस्टरमा प्रभावकारी समन्वयका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ भने नगरपालिकाको उपयुक्त स्थानमा आपतकालीन हेलिप्याड निर्माण गरिनेछ ।

५.६. बाल मृत्युदर, मातृ मृत्युदर न्यूनीकरणका लागि मातृ तथा नवजात शिशु स्याहार एं उपचार सेवाका लागि विशेष पहल गरिनेछ । मातृ मृत्युदर न्यूनिकरण गर्न सुत्केरी पश्चात आमा तथा नवजात शिशुको कम्तिमा १५ दिन प्रत्यक्ष निगरानीका लागि साविकका गा.वि.स. मा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरूमा आमा तथा शिशु स्याहार कक्षको स्थापना गर्न गा.वि.स. मा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरूमा आमा तथा शिशु स्याहार कक्षको स्थापना गर्ने विशेष पहल गरिनेछ । रोकथाम गर्न सकिने मातृमृत्युलाई सन् २०३० सम्म शुन्यमा भार्ने लक्ष्य अनुरूपका नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता साथ कार्यान्वयनका लागि UNFPA लगायतका संस्थाहरू संग साझेदारी गरिनेछ । महिलाहरूमा हुन सक्ने स्तन क्यान्सर तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर निःशुल्क पहिचानका लागि वर्षमा एउटा विशेषज्ञ शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

५.७. प्रत्येक वडा तथा टोलहरूमा ज्येष्ठ नागरिक, अपांग, अशक्त, नवजात शिशुहरूका लागि अर्धवार्षिक रूपमा निःशुल्क स्वास्थ्य चेकजाँच गरिनेछ । राष्ट्रिय भिटामिन कार्यक्रम

का.बा. तारा प्रभु
कान्तिपुर

४५

तथा विभिन्न खोप कार्यक्रमहरूमा परिचालित हुने राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई उचित प्रोत्साहन गरिनेछ ।

५८. यसै वर्ष नयाँ एम्बुलेन्सको (कृषि) व्यवस्थापन गरिनेछ । आर्थिक रूपमा विपन्न व्यक्तिको स्वास्थ्य उपचारमा सहयोगका लागि नगरपालिकामा रु. १० लाख बराबरको बुढीगंगा कल्याणकारी कोष स्थापना गरिनेछ, उक्त कोषमा मासिक रूपमा कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूले कम्तिमा रु. १०० आर्थिक सहायता गरी रकम सञ्चित गरिनेछ । हरेक स्वास्थ्य चौकीहरूमा सेवामात्रामा सहायता कक्ष, पोषण डेस्क स्थापना गरिनेछ भने नगरपालिकाको स्वामित्व रहने गरी फालासैनमा फार्मेशी सञ्चालन गरिनेछ ।

५९। स्वास्थ्य सुचना प्रणाली तथा आपुर्ति व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित गर्ने सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरु वाटै अनलाइन माध्यमबाट प्रतिवेदन प्रविष्ट गर्ने व्यवस्था मिलाइनुका साथै समिक्षा प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाइने छ । स्वास्थ्य कर्मीहरूलाई अध्यावशिक स्वास्थ्य सुचना प्रणाली, स्वास्थ्य आपुर्ति सुचना प्रणाली संबन्धमा क्षमता अभिवृदि गरिने छ ।

६०। स्वास्थ्य संस्थाहरुको नियमित रूपमा तथ्यांक गुणस्तर लेखाजोखा गरिनेछ ।

६१। सन् २०३० सम्ममा परिवार योजनाको अपुग मागलाई शुन्यमा भार्ने लक्ष्य अनुरूपप्रत्यक्ष स्वास्थ्य संस्था बाट ५ बटा परिवार नियोजन शाधन सेवाको उपलब्धताको लागी र स्थाइ परिवार नियोजन शिविर संचालनको लागी प्रदेश तथा दातृ निकायहरु सग समन्वय गरिने छ । परिवार नियोजन शाधन प्रयोग दरमा बृदि गरिने छ ।

६२। प्रजनन रुग्णता कार्यक्रम र लामो समय काम गर्ने नियोजन शाधन सेवाका सेवाको उपलब्धताको लागी प्रदेश तथा दातृ निकायहरूसंगको समन्वयमा स्वास्थ्यकर्मीको क्षमता अभिवृदि गरिनेछ ।

६३। सबै स्वास्थ्य संस्थामा क्रमिक रूपमा किशोर किशोर मैत्री सुचना कर्नरको व्यवस्था गरिने छ । किशोर-किशोरी मैत्री सेवा संचालन भएका स्वास्थ्य संस्थाबाट सेवा प्रवाह दर बढीका लागि नजिकका विद्यालयहरूसंग समन्वय गरि स्वास्थ्य संस्थामा विद्यार्थीहरूको नियमित भ्रमण सुनिश्चित गरिनेछ ।

६४। मानसिक स्वास्थ्य रणनीति २०७७ का कार्यक्रमहरूलाई स्थानीय स्तरमा कार्यान्वयन गर्दै लैजान तथा समुदायस्तरमा लैंगिक हिंसा तथा मानसिक स्वास्थ्यका बारेमा सचेतना तथा सेवा प्रवाहका लागि सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरु नगरपालिकाका सबै बडाहरुमा विस्तार गरिनेछ ।

६५। स्वास्थ्य संस्थामा सुल्केरी हुने दर बढाइ मातृ तथा नवविशेष स्वास्थ्य र पोषण स्थितीमा सुधार ल्याउन स्वास्थ्य संस्थामा सुल्केरी गराउन आउने आमाहरूलाई थप प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ ।

६६। स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरूलाई थप प्रभावकारी बनाउन UNFPA - RHEA कार्यक्रम, स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था साथै दातृ निकायहरूसंग समन्वय गरी स्वास्थ्य क्षेत्रमा स्रोतको व्यवस्थापन गर्न पहल गरिने छ ।

ला. नगरपालिका
ला. नगरपालिका

स्वस्थ र कर्मठ युवा, बढीगंगाको
पहिचान

६७. निर्माणाधीन बुढीगंगा सीप विकास तथा प्रशिक्षण केन्द्रलाई यथाशिघ्र सम्पन्न गरी विभिन्न सीपमुलक व्यवसायहरू हाउस वायरिड, फन्निसिड, माटा तथा काठका भाँडाहरू निर्माण, ड्राइभिड, हाते होजियारी, मोबाइल रिपेयरिड जस्ता तालिमहरू सञ्चालन गरिनेछ। बेरोजगारहरूको लगत संकलन गरी अद्यावधिक गरिनेछ। वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने युवाहरूलाई नगरपालिकाबाटै श्रम स्वीकृति दिने व्यवस्था मिलाइनेछ। कृषि, पशुपालन तथा अन्य व्यवसाय सञ्चालनका लागि प्रदान गरिने अनुदान, घुम्ती कोष तथा बीउपूँजी(Seed money)सहयोगका लागि सीप सिकेका युवाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
६८. नगर प्रहरी गठन तथा परिचालनका लागि आवश्यकता पहिचान गरी आवश्यक कानून निर्माण गरिनेछ। नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी तथा नेपाल प्रहरीमा आबद्ध हुन चाहने युवाहरुका लागि आवश्यक तयारी कक्षाहरू सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ।
६९. नगर प्रमुख स्वरोजगार कार्यक्रमका लागि नगरपालिकाले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका निर्माण कामहस्ता लागत साझेदारी गर्नेछ। अदका तथा अर्धदका कामदारहरूलाई दक्ष बनाउन कार्यस्थलमा आधारित सीपमुलक तालिमहरू सञ्चालन गरिनेछ। जनतासँग नगरप्रमुख कार्यक्रम अन्तर्गत स्वरोजगारमा संलग्न हुने चाहने बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई विशेष अनुदान दिइनेछ। नगरपालिकामा सेवा दिने निर्माण व्यवसायी संस्थाहरू, तालिम प्रदायक संस्थाहरू र अन्य रोजगारदाताहरूलाई सूचिकृत गरी बेरोजगारहरूलाई काममा लगाई रोजगारी सिर्जनामा योगदान गर्न अनिवार्य गरिनेछ।
७०. राष्ट्रपति रनिङ शिल्डलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न थप बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ। स्वास्थ्यका लागि खेलकुद भन्ने मुल नाराका साथ मेयरकप खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ। नगरस्तरीय खेलकुद विकास समिति मार्फत विभिन्न युवा क्लबहरूसँग सहकार्य गरी नेतृत्व विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। मुदा तथा मुदा चलाहरूलाई दिए जोखिम न्यूनीकरण, राहरा, उच्चार तथा जग्नेपानामूलक एवम् समाज सुधार तथा विकास निर्माण कार्यमा परिचालन गरिनेछ।
७१. बुढीगंगा नगरपालिकाको पर्यटकीय गुरुयोजना निर्माण गरी राराबाट खसड क्षेत्रको ग्रेट हिमालयन ट्रेलका लागि विभिन्न निकायमा आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ। डाबबजारदेखि खसड क्षेत्र, बेतालमाण्डौदेखि बयालचाका, भुक्तोलीदेखि ज्यूलेखमाँडू, भट्टौरदेखि बार्जुकोट, बल्देदेखि कुँडीकोटसम्मको पर्यटकीय पदमार्ग निर्माणका लागि विभिन्न निकायहरूमा आवश्यक पहल गरिनेछ। वडा नं. ४ मा रहेको बलैमष्टा, घटाला

कौ.बा. तार प्रमुख

मन्दिर क्षेत्रमा कुरुवा घर निर्माण का लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ भने वडा नं. ७ मा रहेको भगवती दुङ्गा संरक्षणका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

७२. पुरातात्त्विक तथा ऐतिहासिक महत्वका क्षेत्रहरू बार्जुकोट दरबार, कुँडीकोट दरबार, ब्यालचाका, बलैमष्टा, कौदाकोट, चाकामाडौं, कुच्चेकोट जस्ता क्षेत्रहरूको संरक्षण र संवर्धनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । बार्जुकोट दरबारको पुनःनिर्माणका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (Detailed Project Report) तयार गरी नेपाल सरकार, सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायहरूमा आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ । बार्जुकोट दरबार क्षेत्रमा इको भिलेज होमस्टे निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।

७३. नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा खेलाइने भूवा पर्व, रामलीला पर्व, होरी पर्व, विशु पर्व, पुल्ता खेलको संरक्षणका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ । मालिका बजारलाई खसड, बेतालमाण्डौं बजारलाई छेडेदह, फालासैन तथा बाम्का बजारलाई मौरे, नाटेश्वरी, बार्जुकोट र छेडेदह, ताँप्रीसेरा तथा बल्दे बजारलाई कुँडीकोट र छेडेदहको ट्रान्जिट प्वाइन्ट (विश्राम स्थल) का रूपमा विकास गर्न विस्तृत योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै, त्रिवेणी नगरपालिकासँग साझेदारी र समन्वय गरी मौरे शिवरात्री धाम निर्माणका लागि विशेष पहल गरिनेछ भने शिवरात्री मेला व्यवस्थापन गरिनेछ ।

७४. नगरपालिकाले व्यवस्थापन गर्ने खेल प्रशिक्षक र नृत्य प्रशिक्षकलाई प्रत्येक विद्यालयहरूमा परिचालन गरिनेछ । राष्ट्रिय स्तरमा खेलाइने खेलहरूलाई सबै माध्यामिक विद्यालयहरूमा अनिवार्य गरिनेछ । नगरपालिकाभित्रका निर्माणाधीन खेल मैदानहरूलाई राष्ट्रिय स्तरका बहुउद्देश्यीय खेलकुद स्थलमा स्तरोन्तती गर्नका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । निर्माणाधिन बारमतोला खेलमैदानलाई राष्ट्रिय स्तरको बनाई फनपार्क तथा स्विमिङ पुल निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार, उर्जा, सिंचाइ, शहरी विकास तथा यातायातः गाडीमा सरर, बुढीगंगा शहर

७५. नगर विकास गुरुयोजना निर्माण गरी राष्ट्रिय भवन निर्माण मापदण्डलाई आधार मानी नगरपालिकाको भवन निर्माण आचारसंहिता निर्माण गरिनेछ । भवन निर्माण आचारसंहिता जारी गर्दा खेतीयोग्य जमिनमा कडिक्रिट संरचनालाई निरुत्साहित गरिनेछ । साथै, नयाँ संरचना निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोधी, वातावरणमैत्री तरिकाले निर्माण गर्न

का.बा. तार मैरु

अनिवार्य गरिनेछ। सबै सरकारी तथा संस्थागत भवनहरू अपांगमैत्री, बालबालिकामैत्री तथा महिनावारी स्वच्छतामैत्री निर्माण गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ।

७६. बहुवर्षीय ठेक्का भएका बाम्का-नगरपालिका, बेतालमाण्डौ-त्रिशक्ति र ताँप्रीसेरा-पुरानो गा.नि.स. भन्ननस्सम्पर्क सदकहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ। फालासैन हुँदै नवाघरबाट स्वास्थ्य चौकीर नवाघरबाट नगरपालिका जोड्ने सडक कालोपत्रे गरिनेछ। वडा नं. ५ देखि नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय भवन जोड्नेनयाँ सडक खोलिनेछ। ट्रयाक खोलिएका सडकहरूको स्तरोन्तती गर्न आवश्यक समन्वय र पहल गरिनेछ। सिंगाडादेवलसैन, त्रिशक्ति-बदेडा र चौढिक-माल्ता सडक निर्माणलाई निरन्तरता दिइनेछ।

७७. नगरपालिकाको जलवायु अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना कार्यान्वयन गरी सबै संरचनाहरू वातावरणमैत्री निर्माण गरिनेछ। उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरू अम्कोट, बजेटी, निरानी र देनसायलसाई उपगुरुह स्थानमा बस्ती स्थानान्तरण गर्नका लागि विस्तृत योजना निर्माण गरी विभिन्न निकायहरूमा आवश्यक पहल गरिनेछ।

७८. नगरपालिकाले निर्माण गरेको नगर यातायात गुरुयोजना तत्काल कार्यान्वयन गरिनेछ। फालासैनमा नगर बसपार्क निर्माण गर्नका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ भने मालिका बजार, बेतालमाण्डौ र बल्दे क्षेत्रमा सब-स्टेशन निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ। नगर विकास कोषबाट ऋण सहयोग लिई फालासैनमा बहुउद्देशीय सपिङ मल, हाटबजार र जीप तथा बसपार्क निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ र यी संरचनाहरू नगरपालिकाले भाटामा लगाई आन्तरिक आमदानी गारिनेछ।

७९. बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांग लक्षित उद्धान निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ। भुक्तोली चौरमा बहुउद्देशीय पार्क तथा पिकनिक स्पट स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायमा सहजीकरण गरिनेछ।

८०. राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने सडकहरू बाहै महिना सुचारू हुनका लागि स्तरोन्तती गर्न, कालोपत्रे गर्न, सडक किनारको क्षेत्र बढाउन, पहिरोग्रस्त क्षेत्रहरूमा पहिरो रोकथामका उपायहरू अबलम्बन गर्नका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा आवश्यक पहल गरिनेछ।

८१. कार्यान्वयनमा आउन नस्केको नगर बस सेता सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ। नगरपालिका भित्र सन्चालन हुने सार्वजनिक यातायातहरूको रुट निर्धारण गर्न, भाडादर कायम गर्न, यातायात कर निर्धारण गर्न क्रियाशिल बस-जीप व्यवसायीहरूसँग समन्वय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

८२. फालासैन, चौढिक र नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन बनेको ठाउँदेखि वरपरको भागलाई यस नगरपालिकाको मूख्य व्यापारिक केन्द्रका रूपमा विकास गरिनेछ। एक वडा

का.बा. तार प्रमुख

एक एकीकृत बजार को अवधारणलाई मुर्ति रूप दिन नगर विकास गुरुयोजनामा समावेश गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

द३. नगरपालिकाको सिंचाइ सुविधा नपुगेको ठाउँहरूमा नर्यां सिंचाइ कुलो निर्माण तथा श्रोत नभएको ठाउँमा हिन्दिड सिंचाइका लागि विशेष पहर गरिनेछ । नगरपालिका थेन भित्रको फोहर व्यवस्थापन गर्न गाडी, बिरामीको लागि एम्बुलेन्स र सब वाहनको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

द४. निर्माणाधीन २, ४, ६, ७, ८, ९ र १० नम्बर वडा कार्यालयहरू द्रुत रूपमा सम्पन्न गरी नागरिकका सेवा सुविधाहरू नर्यां भवनबाट सुचारू गरिनेछ । सबै वडा कार्यालयहरूमा नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिनेछ भने वडा तथा नगरपालिकाबाट सेवा लिने सेवाग्राहीहरूको डाटाबेश तयार गरी दस्तावेज तयार गरिनेछ ।

द५. बास्का, फालासैन, बेतालमार्दी र रिठा बजारमा सडक लक्तीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ । वडा नं. ५ को नवाघरदेखि कोटवाडासम्मको सडक क्षेत्रमा सोलार बत्ती जडानका लागि पहल गरिनेछ । बिजुली बत्ती नपुगेको ठाउँहरूमा यसै आर्थिक वर्षभित्र राष्ट्रिय प्रशारण लाइन विस्तारका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । बास्कामा बन्दै गरेको सब स्टेशनलाई चाँडो सम्पन्न गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

द६. नगरपालिकाका पूर्वधारहरूमा लगानीका विभिन्न वित्तीय उपकरण तथा श्रोत परिचालन गर्न नगर विकास कोषमा नगरपालिकाको शेयर स्वामित्व रहने गरी आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन, उद्योग, वन तथा वातावरण: हरित बुढीगंगा, आकर्षक पर्यायिक्टन

द७. नगरक्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण मुल र शाखा सडक, सरकारी वन, सामुदायिक वन, कबुलियती वन तथा अन्य वन क्षेत्रहरू लगायत खाली र बाँझो जमिनमा बृहत् तृष्णाग्रेपणाका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । सामुदायिक वन दर्ता, कार्यगोजना निर्माण तथा नविकरणका लागि विशेष पहल गरिनेछ । जडिबुटीको सम्भाव्यता अध्ययन गरी सामुदायिक तथा कबुलियती वनहरूमा जडिबुटी रोपणका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

द८. बुढीगंगा नदी क्षेत्रको ताँप्रीसेरा बगर, सेरा बगर, मौर बगर क्षेत्रमा वातावरणीय अध्ययन गरी ढुङ्गा, गिटी, बालुवा उत्खनन गर्न नीति निर्माण गरिनेछ । अवैध रूपमा भेरहेको उत्खननलाई तत्काल बन्द गरी नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकारमा पर्ने उत्खनन

मुल
क्षेत्र
का.बा. नगरपालिका

-
- क्षेत्रको करको दर कायम गरी लागु गरिनेछ । सार्वजनिक-निजी साझेदारीमा सेरा बगरमा क्रसर उद्योग स्थापनाका लागि आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी सुचारू गरिनेछ ।
८९. भूक्षय तथा पहिरोग्रस्त क्षेत्रमा बायोइन्जिनियरिङ प्रविधिबाट तटबन्धन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । नगरपालिकाको एकीकृत बस्ती व्यवस्थापन तथा भू-उपयोग योजना तयार गरिनेछ ।
९०. बुढीगंगा औद्योगिक ग्रामको सम्भाव्यता अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गरी नगरपालिकाको बडा नं. ५ र ६ को उपयुक्त स्थानमा औद्योगिक ग्राम स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९१. लघु, घरेलु तथा साना उघम विकासमा विशेष जोड दिइनेछ । मेहनती, लगानशील र व्यवसायिक उद्योगीहरूलाई प्रोत्साहनका लागि अनुदान, कर छुट, भ्रमण जस्ता कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
९२. बाखापालन, गाईपालन र भैंसीपालन उद्योग सञ्चालन गर्ने उघमीहरूले जग्गा भाडामा लिई व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहेमा आवश्यकता अनुसार भाडा अनुदानका लागि व्यवस्थापन गरिनेछ ।
९३. हरियाली बुढीगंगा, स्वच्छ बुढीगंगा भन्ने उद्देश्यका साथ ईकिङ्गाडदेखि बल्देसम्मको मुख्य सडक खण्डको दायाँ-बायाँ क्षेत्रमा, बेतालमाण्डौ-त्रिशक्ति, बाम्का-नगरपालिका, फालासैन-नुवाघर, स्वास्थ्य चौकी-डेल्टा, ताँप्रीसेरा-ताँप्रा, बल्दे-आटिचौरको राडक खाडमा सदाबहार निस्त्राहरू (Evergreen Species) हरू रोपान्ना विशेष जोड दिइनेछ ।
- सूचना प्रविधि, विज्ञान प्रविधि, खोज अनुसन्धान तथा सञ्चार: डिजिटल बुढीगंगा, जमाना अनुसार
९४. नगरपालिकाको ई-प्रोफाइल यसै आर्थिक वर्षमा निर्माण गरी लागु गरिनेछ । नगरपालिकामा हुने दस्तावेजीकरणलाई क्रमशः पेपरलेस बनाउदै लगिनेछ । नगरपालिकामा डिजिटल नागरिक बडाभन्न स्थापना गरिनेछ । नगरपालिकाको सूचना प्रणालीलाई एकीकृत सूचना प्रणालीमा जोडी सूचना तथा सञ्चार सम्बन्धि प्रत्येक शाखाहरू र बडा कार्यालयका कामहरू नगरपालिकाको वेवसाइटमा नियमित अद्यावधिक गरिनेछ । नगरपालिकाको वेवसाइटको स्तरोन्तरी गरी सबै कर्मचारी तथा बडा सचिवहरूलाई सूचना प्रविधि सम्बन्धि क्षमता विकास गरिनेछ ।
९५. नेपाल टेलिकमको फाइबर नेट सेवा सबै बडा कार्यालयहरू, विधालय, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा विस्तार गरिनेछ । फाइबर नेटलाई सबै नागरिकको पहुँचमा पुर्याइनेछ ।

क्र.बा. नाराप्रभु

माध्यामिक विद्यालयमा रहेका प्रयोगशालाहरूको स्तरोन्नती गरिनेछ । प्रयोगशाला नभएका विद्यालयहरूमा प्रयोगशाला स्थापनाका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।

९६. प्राविधिक धार रहेका भानोदय नमूना मा.वि. मा आधुनिक पशु प्रयोगशाला र धुरालशैन मा.वि. मा हाइटेक नर्सरी स्थापनाका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

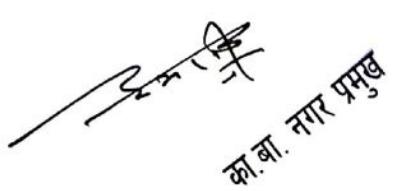
लैंगिक समानता, महिला सशक्तिकरण, बाल संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा: समतामूलक र विभेदरहित नगरपालिका, हाम्रो इच्छा

९७. शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, गरिबी निवारण, जीविकोपार्जन सुधार, सामाजिक सुरक्षा, पूर्वाधारमा पहुँच लगायतका विषयमा नगर उपप्रमुख महिला लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सन् २०३० सम्ममा महिला र किशोरीविरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा, विभेद र शोषणको अन्त्य गरी जास्तिवाह, जहुचिवाह, छाउपडी तथापिभेदभूर्ज लिङ्ग छाउट (gender-biased sex selection – GBSS)लगायतका हानिकारक अभ्यासबाट समाजलाई मुक्त गरिनेछ । हिसापीडित महिलाको सुरक्षाका लागि राहत, उद्धार, पुःनस्थापना, निःशुल्क कानुनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श, सीप विकास तथा आयआर्जनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९८. लैंगिक तथा घरेलु हिंसा न्यूनीकरणका लागि अभियानहरू सञ्चालन गरिनेछ । हिसापीडित बालबालिका तथा महिलाहरूको पुनःस्थापनाका लागि सेफ हाउस सञ्चालन गर्न विशेष पहल गरिनेछ । नगरस्तरीय तथा बडा स्तरीय बालक्लबहरू गठन तथा पुनर्गठन गरिनेछन् । यसै आ.व. भित्र बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्ने लक्ष्य लिइएको छ भने बालविवाह न्यूनीकरण, बालश्रम निवारण, बालबालिका सम्बन्धि खण्डिकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ । नगरपालिकामा एकजना बालकल्याण अधिकारी नियुक्तीका लागि आवश्यक प्रबन्धमिलाइनेछ । बाल उद्धान निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

९९. नगरपालिका भित्र गठन गरिने विभिन्न समूह, संजाल, समिति तथा क्लबहरूमा महिला, दलित, अपांगता भएका व्यक्तिहरू, यौनिक अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत तथा पछाडि पारिएका वर्ग र समुदायको सामानुपातिक र समावेशी सहभागिताको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिनेछ । अपांगता भएका, एकल महिलाहरूका लागि सीप विकास सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमलाई अझै चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन पहल गरिनेछ । ब्रान्चलेस बैंकिङ सेवालाई घर-घरमै पुर्याइनेछ ।

१००. ज्येष्ठ नागरिकको जीवन सम्मानित, सुरक्षित र व्यवस्थित बनाई उनीहरूको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई नगरको समृद्धिका लागि उपयोग गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिकलाई

का.बा. नार प्रमुख

स्वास्थ्य तथा अन्य सेवा सुविधामा छूट र संहुलियत प्रदान गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिक आवास गृह सेवा तथा मिलन केन्द्रहरू निर्माणमा जोड दिइनेछ । ज्येष्ठ नागरिक सम्मान तथा विशेष सहयोग कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । प्रत्येक बडामा कम्तिमा वर्षको २ पटक ज्येष्ठ नागरिक तथा अति विपन्न नागरिकको निःशुल्क स्वास्थ्य चेकजाँच गरिनेछ ।

१०१. मयदित महिनावारी नीति निर्माण गरिनेछ, मयदित महिनावारी सम्बन्धि पाठ स्थानीय पाठ्यक्रममा समावेश गरिनेछ । बालविवाह मुक्त, छुवाछुत मुक्त, छाउपडी प्रथा मुक्त नगरपालिका निर्माणका लागि आवश्यक नीति र कार्ययोजना अद्वितीय गरिनेछ । विभिन्न लक्षित समूहका महिलाहरूलाई व्यवसायिक तथा आर्थिक रूपमा सशक्तिकरण गर्नका निमित्त हाते होजियारी सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । महिला लक्षित विभिन्न दिवशहरूको आयोजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०२. नगर उपप्रमुख विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत निपन्न परिवार, एकल महिला, लैंगिक हिसा पीडित, दलित तथा पछाडि परिएका समुदाय लक्षित उद्धम विकासका कार्यक्रमलाई थप प्रबढ्दन गर्दै निरन्तरता दिइनेछ । साथै सुत्केरी महिलाको लागि नगर उपप्रमुख कोशेली कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । लैंगिक तथा घरेलु हिसा पीडित एवम् जोखिममा परेका महिलाहरूको उद्धारका लागि स्थापना गरिएको लैंगिक हिसा निवारण कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०३। नगरपालिका तथा बडा कार्यालयहरूले आयोजना गर्ने सीपमुलक, आयमुलक तथा रोजगारीमुलक कार्यक्रमहरू साथै हरेक नीति निर्माण र निर्णय प्रक्रियाहरूमा दलित महिला, अपांगता भएका महिला, एकल महिला, हिंसा प्रभावित महिला तथा किशोरीहरू, तथा पिछडिएका वर्गहरूको न्युनतम 30 प्रतिशत अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ । यसका लागि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।

सामाजिक विकास तथा सुशासन: पारदर्शी र नतिजामुखी प्रशासन

१०४. नगरपालिका भित्र अति गरिब तथा असाहय बालबालिकाहरूका लागि अनाथालयको रूपमा रहेको कन्सर्व बाजुरालाई आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ । नगर प्रमुख र उपप्रमुखको वार्षिक सेवा सुविधाबाट ५/५ प्रतिशत रकम गरिव जेहेन्दार विधार्थिलाई उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०५. मदन आश्रित स्मृति सामुदायिक पुस्तकालयको निर्माण कार्यका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

१०६. भ्रष्टाचार र अनियमितताको लागि शून्य सहनशीलतालाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ । चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक लेखापरीक्षण गरी

का.बा. नगर प्रमुख

नगरपालिकाले कार्यान्वयन गरेका कामहरूको समीक्षा गरिनेछ । नगरपालिका अन्तर्गत तथा सहकार्यमा सञ्चालन गरिएका पूर्वधारका योजनाहरूको सार्वजनिक लेखा परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।

१०७. सेवाग्राहीलाई छिटो छरितो सेवा प्रदान गरिनेछ, नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूमा सेवाग्राही सहायता कक्ष स्थापना गरी सेवाग्राहीको सन्तुष्टि मापन गरिनेछ । इमान्दार, कर्तव्यनिष्ठ र जनाताको कामप्रति जिम्मेवार कर्मचारीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ भने गैर जिम्मेवार कर्मचारीलाई दण्डित गरिनेछ ।

१०८. नगरपालिकामा बालहेल्पलाइन (१०९८), गुनासो सुनुवाई संयन्त्र र टोल क्रि नम्बर सहितको हेलो बुढीगंगा:जनताको जिज्ञासा, हाम्रो सेवा कार्यक्रम सुचारू गरिनेछ । सबै वडा कार्यालयहरूमा गुनासो तथा सुझाव पेटिका राखी संयन्त्र स्थापना गरिनेछ ; जनताको जिज्ञासा हाम्रो सेवा दर्शक्रम सामाजिक सञ्चालन मार्फत मगि सुचारू गरी मोबाइल गर्भनेन्सको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१०९. बजेट कार्यान्वयनको अछितयारी प्राप्त पश्चात तीन महिना भित्र विस्तृत योजना, लागत इस्टिमेट तयार गरी योजना सम्झौता गर्ने र चैत्र महिनामा योजना सम्पन्न गरी आर्थिक वर्षको बैशाख महिना भित्र भुक्तानी प्रदान गर्ने गरी वार्षिक योजना तयार गरी अनिवार्य लागु गरिनेछ ।

११०. गैरसरकारी संस्थाद्वारा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरू एकद्वार प्रणाली अनुसार कार्यान्वयन गरिनेक्नै । गैरसरकारी संस्थाहरूले नगरसभालाई आफ्ना कार्यक्रम पास गर्ने गरी वार्षिक कार्यक्रमहरू पेश गर्नु पर्नेछ । गैरसरकारी तथा सामाजिक संस्थाहरूले अर्धवार्षिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्नेछ ।

१११. लागु औषध नियन्त्रणका लागि नेपालप्रहरीसँगको सहकार्यमा स्पेशल टास्कफोर्स गठन गरिनेछ । लागु औषध ओसारप्रसार गर्ने व्यक्ति, समूह र पसलहरूलाई प्रचलित कानून अनुसार कारबाहीको दायरामा ल्याउन सहजीकरण गरिनेछ । लागु औषध दुर्व्यश्ननमा फसेका युवाहरूलाई सीपमुलक तालिम, मनोसामाजिक परामर्श सेवा मार्फत पुनःस्थापना गरिनेक्नै र त्यस्ता युवाहरूले स्वघोषणा गरी व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहेया उचित सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ ।

११२. नगरपालिकामा सबै व्यवसाय दर्ता अनिवार्य गरिनेछ । दर्ता नभई सञ्चालन हुने र भैरहेका सबै प्रकारका पसल, होटलहरूलाई दर्ता प्रक्रियामा ल्याइनेछ । दर्ता प्रक्रियामा सहभागी नहुने व्यवसायहरू पूर्णत बन्द गरिनेछ ।

११३. नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह, आर्थिक व्यवस्थाहरू र भुगोलसमेतलाई विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरिनेछ ।

का.बा. तारा प्रमुख

११४. भुक्तानी प्रक्रियालाई सरलीकरण गर्नका लागि उपभोक्ता समितिलाई पुनर्ताजगी तालिम प्रदान गरिनेछ ।

११५. जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, शिक्षक, विद्यार्थी एवं नगरवासीमा समेत जीवन व्यवस्थापन कला काम तथा जिवनबोचको सन्तुलन एंव सुदाचारयुक्त स्वस्थ जिवनयापनलाई लक्षित गरी योग, ध्यान तथा सकारात्मक सोच सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

विविध

११६. हाम्रो योग्यता, क्षमता र विज्ञता; हाम्रे नगरको विकासका लागि भन्ने अभियानका साथ नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रका विज्ञ, राजनैतिक व्यक्तित्वहरू, कर्मचारी, शिक्षक, बुद्धिजीवी, युवा तथा विद्यार्थीहरूको सहभागितामा समृद्धि बहस र छलफललाई निरन्तरता दिइनेछ । बुढीगांगाको विकासका सवालमा विकास कचहरी नामक बहस सुरु गरिनेछ । विदेशको सिप स्वदेशका लागि कार्यक्रम अन्तर्गत सिप अनुसार परियोजना परियोजना बनाउन सहयोग गर्ने, बैकबाट ऋण लिन सहजीकरण तथा यन्त्र उपकरण खरिद गर्न सहजिकरण गरिनेछ ।

११७. सबै प्रकारका जातीय छुवाछुत, छाउपडी प्रथा, कुसंस्कारहरू अन्त्यका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

११८. समयमै गुणस्तरयुक्त काम सक्ने निर्माण व्यवसायी, सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदाता, उत्कृष्ट विद्यालय व्यवस्थापन समिति, उत्कृष्ट कर्मचारी, उत्कृष्ट सहकारी तथा सामाजिक संस्था, उत्कृष्ट गैरसरकारी संस्था, उत्कृष्ट शिक्षक, उत्कृष्ट विद्यार्थी, युवा वैज्ञानिक, उत्कृष्ट कृषक र उत्कृष्ट व्यवसायीलाई प्रोत्साहन स्वरूप उचित सम्मानको व्यवस्था गरिनेछ ।

११९. करारमा कार्यरत एकै तहका कर्मचारीहरूको तलबमा रहेको असमानता हटाई तलब समायोजन गरी एकरूपता र समसामयिक बनाइनेछ । प्रत्येक महिनाको ५ गते मासिक समीक्षा तथा १५ गते संघ-संस्थाहरूसँग मासिक समीक्षा गरिनेछ ।

१२०. समृद्ध बुढीगांगा हाम्रो अनियान, विकासका लागि जगन्नामदान भन्ने नाराका साथ प्रत्येक नागरिकले महिनाको कम्तिमा दुई दिन अनिवार्य श्रमदान गर्ने नीति अछित्यार गरिनेछ । मेरो बुढीगांगा म बनाउँछु भन्ने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१२१. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्तिको अन्त्यमा र वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम आर्थिक वर्षको सुरुवातीमा प्रकाशित गरिनेछ ।

१२२. विपन्न नागरिक आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । कर तिर्नु कर्तव्य मात्र होईन गौरव पनि हो भन्ने सोच विकास गर्न, नागरिकलाई करको दायरामा

का.बा. नगर प्रमुख